

A PPKE BTK
Esztétika Tanszékének
kritikai portálja

<http://www.kuk.hu/hu/content/k%C3%B6z%C3%B6s-t%C3%B6bbsz%C3%B6r%C3%B6s>

Közös többszörös

Hortobágyi László

Interview

by

Papp Máté

2012, August 10

*Hortobágyi László, az indiai zene egyik legavatottabb kutatójaként, illetve a Gayan Uttejak Orchestra vezetőjeként hozta létre sajátos zenei másvilágát, különutas világ-zenéjét. Vajon honnan indul és hová vezet az általa felgombolyított kultúrák közötti Ariadné-fonal?
'Transzramagyar!'*

- 1. Hogyan jött létre a GUO magánmitológiával kevert, kulturális olvasztótégelyként is működő virtuális világa, illetve zenei nyelve, és miért éppen az indiai zenei formák adják ennek a tudatosan*

felépített rendszernek a mélystruktúráját?

A megvalósult szocializmus amibe hungaroid *L.Hortobágyi* - idevetett hajótörötként- beleszületett, egy atomizált és a tudatot sorvasztó ázsiai típusú rendszer volt, amelyben élve, könnyű volt felismerni annak szomorú azonosságát a nagy történelmi múltú despotikus ázsiai rendszerek napi életérzésével. Többek közt.

Később - jelen korunkban nemkülönben - nyilvánvaló volt, hogy a fehér emberek nagy része azért ment keletre, hogy gyógyítsa a nyugati nyomorúságát. *L.Hortobágyi* meg azt látta, hogy keleten még nagyobb pokol van, viszont egy több ezer éve működő kifinomult és tanulmányozandó pokol, ami sokkal érdekesebb mint a *Taj-Mahal*, vagy a jóga, avagy a ganjaszívás Katmanduban.

Ez az emberadta pokollét létrehozta azt amit itt nyugaton az áryafehér még ma sem tud. Ha megnézzük például a modern japán butót, vagy a Zeami féle zent de akár a Kathakali-t, vagy a jávai operát, akkor megdöbbenve láthatjuk, hogy micsoda elidegenítési rituáléja alakult ki az életérzések szimbolizálásának és a hálózat pszichodramatikus öngyógyításának. A szocium brutalitásának lepedéke egész nemzedékeket deformál, a dubsteps alien hangzásainak tini-inhalálása, avagy a lezüllött goa napfényes ibizai haláltánca jól ábrázolja ezt napjainkban.

Megcsodálhatjuk egyben azt is, hogy milyen kifinomult az emberi elme, hogy ilyen és ehhez hasonló szimbólumrendszereket volt képes létrehozni a saját megnyomorított létének a képzelt felszabadítására. Ez vitte el *L.Hortobágyit* Indiába, mert ott volt megtalálható a társadalmi homeosztázisnak egyik legszörnyűbb de precízen működő formája és mert a kultúra ott találta meg ebből a létből lehetséges kivezető útnak, azaz a művészet eredendő hamis tudatának az egyik legracionálisabban kiépített kivezető módozatait és fejlett technikáit. Encode - decode. A kultúra résztvevői - globálisan - egy saját maguk által kitalált rendszerrel győzik le a meg nem értett de elszenvedett valóságot, s ezzel egy moebius tudatot alakítanak melyel átbucskáznak a napi létükön-fejükön. *L.Hortobágyit* pedig az érdekelte, hogy mi is ez a rendszer. *L.Hortobágyi* úgy győzte le a

maga nyomorúságát, hogy megértette azt, hogy mások hogyan győzték le. Ebben - a mások számára összegzett - megértési folyamatban és korunkban van egy bevezető szakasz, ahol még hozzáfér a Halandó bizonyos, a történelem során soha újra meg nem születő kultúrák képzeletéhez, és van a kimenő szakasz, amit pillanatnyilag most élünk meg. Ez utóbbi szakasz mintegy harminc-ötven év alatt zajlik le, ekkor megvalósul a sivár igazság: ezekből a kultúrákból csak az marad fenn amit a fehér ember azokból megért és archivál. Kötelessége lett volna érintetteknek megérteni és felismerni: ami itt a történelemben először és utoljára kinyílik, az gyorsan be is fog csukódni. A (világ)zenét illetően például 1950 után volt kb. 50 év a Földlakók számára, amikor meghasadt a történelem valósága : ekkor még minden zenei nyelv a kihalása előtt és után elsajátíthatóvá vált, hogy általa igazi új világzenei nyelv születhessen.

Senki nem vette észre.

Finom és történelmietlen fogalmazással élve : a heisenbergi paradoxon világa ez, a megfigyelő megfigyelése során elpusztítja érdeklődésének forrását.

2. Mi az a „közös többszörös”, ami az Ön által tanulmányozott és feldolgozott archaikus és modern, primitív és fejlett kultúrákat összeköti? Hogyan lehet szétszálazni ezt a hálót, láthatatlan „Ariadné-fonalat”?

A magas kultúrák (zenei) mögött (is) olyan közös emberi nyomorúság és tapasztalat rejtezik, mely túlmutat a művészeteken és a tudományokon, messze az emberen túl, az ember mögé, arra a borzalmas pokolra, amiben élt, és amiből jött. Itt a kultúrák téren és időn átívelő, közös gyökere nem más mint az emberi nyomorúság évezredes párlata mely Ariadné fonalaként köti össze e látszólag idegen-ismerős, emberlaktavilágokat és az abból való szabadulás, évezredes és közös művészet-technikáit, kezdve az őseMBER vagy az afrikai Ga törzs többszólamú dobnyelvétől Cavaille Coll francia

orgonaépítő mester több száz regisztrált orgonájáig: ugyanaz szól mögöttük. Hogy az egyik temperált rendszer, a másik pedig huszonnégy fokú hindu skála, az már csak a kultúrantropológiai csomagolás.

Ebből azonban az is látható, hogy a világ társadalma és kultúrája nagyfokú kényszerpályán mozog. Szó nincs isteni büntetésről, eleve elrendeltségről, a leghétköznapibb fizikai paraméterek nyomán alakul így a "planetáris állandó". A világ eme irracionális éppen annak a mindenkori irracionális (vallásos) magyarázatában keresendő.

Mivel a jelenlegi nemzet-állami és globális szintű döntéshozatalokban sehol sem a valóságra támaszkodnak, s kizárólag a kollektív hamis tudat uralma létezik, ezért a társadalom és így a kultúra bizonyos oldalirányú elmozdulásai a véletlennek köszönhetők. Így nem az emberi elme, a természet koronája építi a civilizációt, hanem a véletlenek és katasztrófák sodornak minket egy irracionális jövő felé. Ez azonban az emberi társadalmak fejlődésének a természetes és megkerülhetetlen folyamata.

A társadalmi rendszerek mindenkori eróziója érleli lakóinak utólagos felvilágosodását.

Vagy nem.

A Föld planéta nyugati-keleti hemiszféráinak szellemi zsidóságaiban az ember szekularizálta a túlvilágot azáltal, hogy kiárulhatóvá züllesztette azt (is). *L.Hortobágyi* bárhova is ment e világban, különböző hívőkkel és művészekkel - a hinduktól, a *Moon*-szektán át, mindenféle Jézus Krisztus, a *Repülő Csészealjok Lovagjai* szektáig, vagy a *Heaven's Gate* tagjaival - találkozáskor azt látta, hogy a legszenvedélyesebb hívők, művészek és tradicionalisták, akik a legnagyobb szabadságot ígérnek a földi lét anyagi kötöttségéből, azok züllesznek a leginkább retrogád, a szent filozófiai immanenciamocsár *Grál*-lovagjaiként szüklátó körű, műveletlen társasággá, mert az általuk kreált, dogmatikus pszeudó-nyelv az posztkatasztrófális kamu, és a tudatuk gyarlósága gátolja meg őket abban, hogy megtalálják a kultúrák és elméletek közös Ariadné-fonalát. E művészek ugyanis egy metafizikai értékrend alapján értelmezik a természet és a kultúra világát, ezáltal lehetetlenné teszik a "mindenki megváltásának" biológiai elvét és kiterjesztését akár a tudattal nem rendelkező lények iránt (is).

Transzcendenciájuk a legsötétebb immanencia mocsarává válik, amely lehetetlenné teszi az egyénre szabott nem metafizikai önkorrekciót, pedig és csupán ennek szociológiai mértékű összeadódása változtathatja meg csak a világot.

3. Különleges helyet foglal el a munkásságában a Világfa című lemez, amelyet Lovász Irénnel együtt készített. Hogyan zajlott az ehhez kapcsolódó munkafolyamat? Melyik zenei anyagát tartja a legfontosabbnak, legmaradandóbbnak?

1995-ben a Magyar Nemzeti Múzeum felkérte Lovász Irén-t egy állandó kiállítás zenei anyagának elkészítésére aki -korábbi személyes ismeretség alapján is - felkereste L. Hortobágyit a feladattal. E közös munka további fejleményei vezettek a németországi nagydíjhoz és további licensz -, majd a francia kiadásokhoz s később a magyar újra megjelentetésekhez. *Világfa* különleges helye csak annyiban különleges, - mint annyi hasonló furcsa értékrendű esethez a világban -, hogy helyiértékéhez képest - igazságtalanul - nagyságrendekkel nagyobb elismertséget és sikert eredményezett *L. Hortobágyi* számára mint a valódi új világzenei "köznyelvbe" fektetett több éves muzikológiai kutatásokkal terhelt projektjei. De talán éppen ezért, ugyanis ez egy globális alapszabály lásd *VHS* magnó, *CD* szabvány, *Mp3*, *Windows*, parlamenti demokrácia, és itt most megállva három pontot lebegtethetünk. . .

Ráadásul a 1990-es évek közepétől a "piac" - a *Sepultura*, *Crowbar*, de akár *Juno Reactor* műfaji túlsúlyát ellenpontoszó - ezért létező terjesztési igényt kielégítő -a vokális-kamutradicionális zombivilágzene édesnyálát kanalas orvosságként rázúditja a *technoire*-től megkinzott és megcsömörlött mainsream piaci szegmensére, egyébként a mai napig nemkülönben. Jókora jó helyen, nem több ennél, mivel ezen a szinkretikus piacon kizárólag az

eladott példányszám a különbség az *Enya* és a *Világfa* között. Bár némelyek állítják: itt nem sérült a hagyomány hanem szinergikusan összeadódott (ez lenne a közös többszörös), - ezt *L.Hortobágyi* reméli erősen, -, de ennek egyedisége jobban érvényesülne akkor ha strukturális erényei több hasonló színvonalú projekt között mérődné meg.

4. Számomra revelatív hatású volt egyik alkalmazott kompozíciója, ami Jelenczki István *Eszmélet után* című, József Attiláról szóló filmverse alatt szól. A rendező személye vagy az alkotás tematikája volt az, ami ez esetben lehetővé tette ezt a koprodukciót? A költészet vagy egyéb társművészet mennyire van hatással a szerzeményeire?

Revelációt *L.Hortobágyi* megköszöni. Bár *Jelenczki Istvánt* még a *Balázs Béla* korszakból ismerte, értelemszerűen *J.A.* nyomorúságos életének és verseinek kollektív tudatalatti párlata volt az üzemanyag. Ahogy a szavak bizonyos sorrendjével és algoritmusaival képes a versalkotó a valóság villanásszerű intuitív és szimbolikus magyarázatára és ezáltal annak legyőzésére, úgy ennek zenei ábrázolása avagy megsegítése hasonlóképpen kell, hogy szolgálja az asszociációs mező közös többszörösét.

Azaz: transzramagyar.

Arról nem beszélve, hogy lassan az ún. társművészeteknek és a mai technikának fel kellene nőnie a versek által kifejezett, olykor az emberi léten túlmutató, valós és egyetlen metafizikai világának hasonló színvonalú ábrázolásához - (ezek megvalósulása egy gitár netán kórus által kissé problematikusnak ítéhető) - tehát a nyelv közös szemantikai "téglaí" által megvalósítható racionális hidépitést azaz tervrajzot kell leképezni a másvilágokba vezető technikák javára. Ahogy egyes tradicionális zenék strukturái ezt korábban már megtették. Igaz, ki is haltak lassacskán.

Emberi dolog lehet, de a világ amelyben élünk mindig igazolásra, magyarázatra szorul. Olykor az ún "művészetek" által. Mivel eddig csak

kevesek számára volt lukratív a földi lét ezért az alávetett többség számára fegyvelmező ideológiákra és "művészetekre" van szükség - ezeket a mindenkori osztálytársadalom kasztosító "elidegenedés művészete" termeli ki - amely átírja a mindenkori zero startvonalú sorskönyveket és "értelmet" ad az átmenetinek hirdetett nyomorúságos földi létnek.

5. Milyen kapcsolata van a zenéjét hallgató befogadó közösséggel, milyen visszajelzéseket kap, milyen kritikákkal szembesül? Nem érzi túl hermetikusnak, nehezen megközelíthetőnek azt a zenei „másvilágot”, amit létrehozott?

Az igazán értékelt kapcsolatok : a *Net* névtelen és ismeretlen letöltőinek levelei, egy vizcayai kalózárdió telefonjai, miszerint soha annyi érdeklődő telefont nem kapnak a kontinensről mint amikor *GUO*-t játszanak, vagy négy éve Szentpéterváron a pravoszláv *Paska* ünnepén a *Szmolnij* székesegyházban bejátszott *Kitége* c. pravo-dub (*El-Horto Ang*) darab után a 82 éves pápa - 70 év Szovjetunió után - megkérdezte: nincs-e még ....

Zenei másvilág valóban létezik: ez a "*Planet-Earth Transociety Movement*" egy globális közösség melynek lakói spirituális exodusuk révén alakítják (ki) virtuális kultúrájukat amely hagymahéj szerűen borítja a földi hemiszférákat a való világ számára láthatatlanul. *Alien'nation*.

Bonus track

Kizártnak tartom, hogy Önnek ne lennének jó szándékai és ne lennének víziói korunk hanyatló kultúrájának életben tartása donxuijotei ügyletében. Ezért megosztanám Önnel visszafogott álláspontomat a hungisthani ún. újságírói-riporter gyakorlatban, így e praxis

algoritmusának rendkívül kivonatos és személyes analizisét - a szabad felhasználás felhatalmazásával - mindenképpen implantálnám közös erőfeszítésünkbe, - mert így válna teljessé - köszönettel fogadott - interjúfelkérésének eredménye. Nem tartom feleslegesnek kihangsúlyozva feltüntetni, hogy alábbi sorok, részleteiben vagy egészében, Önre nem érvényesek. Ha mégis, az kizárólag a véletlen műve.

***6. Mi a véleménye a piaci szabályok okán megkerülhetetlen
mediajelenlétről, interjúkról és egyéb, a zenekara létezése miatt
kötelezően elvállalandó szereplésről?***

A Kérdező médiarouter - a jelenkori gyakorlat alapján - megszólít, legyárt néhány kérdést majd hátradől szerkesztésre éhesen. Ekkor a buzgó Kitüntetett Áldozat órákat körmöl, vagy állandó egyes szám első személyben válaszol - (mert az ún. művészeti kasztba sorolta magát ezért amikor ráélvez kottapapirra, könyvre és billentyűkre, elvárja, hogy pórnép azt lenyalja) -, ezt Ujságíró-Riporterrouter átírja, szerkeszti sőt értelmezi - (rosszul). Ekkor a kész médiatápot az Ömlengő Halandó esetleg jóváhagyja, avagy némi civódás, ezután esetleg meg is jelenik. Itt a Médiaszemélyiség azzal fizet, hogy Megszólított Kiválasztott nyilvánosan

ömlenghet életéről, 1 percbe zippelt ars poeticájáról és onanizálhat a Kérdező segédletével. Becsatornázva. Már mint a Kérdező szellemi akciórádiusza által lefedett területen belül.

Általános gyakorlat ez, nem más mint karmaépítés leszivott idegen zsírokból, még akkor is ha Megszólító valamely homályos trend alapján, de őszintén választ Áldozatot, annak vélt, piacképes médiaaurájában való közösülés latens szándékával.

Számtalan Hivatásos Kérdező csillogó fogsora, utódainak egyetemi oktatása, kitüntetése, társadalmi betokosodása és tőzsdei portfóliója mögött számtalan Megkérdezett lerabolt sorskönyve húzódik meg.

A mediaportfóliók által kiszelektált Kérdező Személyiség tipusa mindig garancia : a szorongásaikat és tehetségtelenségüket agresszivitásba rejtő, instabil, a pillanatnyi médiajelenlét későbbi tökécsithetőségét féltő és a meddő intellektust gügyögő szarrágással álcázó médiaszemélyiségek áradata állandó.

Vannak azonban a Megkérdezettek közül nem ömlengő típusok is akiknek nincs szükségük a médiajelenlétre. Meghagyják ezt az arra rászorulóknak, hogy kiegészítsék azok egymást: aki kérdez... és aki válaszol...

Ugyanakkor vannak a Hirvivők akik az Üzenetet viszik ama paritás okán, hogy ugyanannyi Jó van e földön amennyi Rossz. Itt az a kérdés, hogy az általuk lefedett mediafelület (*blogoszféra*) hasonlóképpen hatékony és arányos-e pozitív igyekezetük terítésére avagy az unalmas statisztika mindenkori : "*Lady Gaga versus Richard Dawkins*" paradigmája valósul meg.

4.June.2012.